

แนวทางการพัฒนาการบริหารโครงการธนาคารโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพ
Guidelines for Developing the Administration of the School Bank
Project Effectively

สุนทร ตันสกุล¹ อรุณ จุติผล² และสมาน อัครภูมิ³

ธนาคารออมสิน สาขามหาบั้งมฤต อำเภอบะพือ จังหวัดชุมพร 86210¹

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช²

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ³

E-mail: soonthornt@hotmail.com

Received: June 17, 2019; Revised: August 11, 2019; Accepted: August 14, 2019

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อสร้างแนวทางการพัฒนาการบริหารโครงการธนาคารโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพ แบ่งวิธีดำเนินการวิจัยออกเป็น 3 ตอน คือ 1) ศึกษาข้อมูลและลักษณะการบริหารโครงการธนาคารโรงเรียน 2) วิเคราะห์และสร้างแนวทางการพัฒนาการบริหารโครงการธนาคารโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพ และ 3) ประเมินแนวทางการพัฒนาการบริหารโครงการธนาคารโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพ ตัวอย่าง คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารธนาคาร พนักงานธนาคาร ครู และคณะกรรมการโครงการธนาคารโรงเรียน ในภาคใต้ฝั่งอันดามัน จำนวน 390 คน โดยเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

1. ลักษณะการบริหารโครงการธนาคารโรงเรียน จะประกอบด้วยผู้ที่เกี่ยวข้องหลัก 5 ส่วนคือ ผู้บริหารธนาคาร พนักงานธนาคาร ผู้บริหารสถานศึกษา ครูที่ปรึกษา และนักเรียนที่เป็นคณะกรรมการธนาคารโรงเรียน ปัจจัยแห่งความสำเร็จคือ การบริหารแบบมีส่วนร่วม การบริหารเชิงระบบ การบูรณาการศาสตร์พระราชาเกี่ยวกับการออม

2. ผลการวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาการบริหารโครงการธนาคารโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก แนวทางการพัฒนาหลักที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดไปน้อยที่สุดคือ 1) ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการบริหารธนาคารโรงเรียน 2) การบริหารจัดการโครงการธนาคารโรงเรียนที่ดี 3) การมีแนวปฏิบัติที่ตรงกัน 4) การบูรณาการกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 5) นโยบายการส่งเสริมการออมทรัพย์ที่ชัดเจน 6) ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน 7) เทคโนโลยี และ 8) การสื่อสารภายในโรงเรียนที่ดี

3. ผลการประเมิน โดยผู้ทรงคุณวุฒิ/ผู้เชี่ยวชาญ สรุปได้ว่าแนวทางการพัฒนาการบริหารโครงการธนาคารโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพ มีความเหมาะสม เป็นไปได้ สอดคล้องและเป็นประโยชน์

คำสำคัญ: แนวทางการพัฒนา โครงการธนาคารโรงเรียน ประสิทธิภาพ

Abstract

The main objectives of this research were to create guidelines for developing the administration of the school bank project effectively. The research methodology was conducted in 3 procedures: 1) studying data and characteristics of school bank project administration, 2) analyzing and creating guidelines for developing the administration of the school bank project effectively, and 3) evaluating the guidelines for developing the administration of the school bank project effectively. The samples were 390 participants selected by purposive sampling from the school administrators, the bank administrators, the bank officers, the teachers, and the committees of the school bank project in the Southern Andaman Provincial Cluster. The research instrument was an interview form. The statistics were mean and standard deviation.

The research findings were found as follows.

1. The characteristics of the school bank project administration consisted of 5 groups of participants: bank administrators, bank officers, school administrators, consultant teachers, and students who were the school bank committees. The key success factors to achieve school bank project were participatory administration, systematic administration, and integrating the King's Philosophy on the saving.

2. The findings of the analysis of the guidelines for developing the administration of the school bank project effectively showed that the overall of the guidelines was at a high level. The main guidelines for developing the administration of the school bank project effectively organized from the largest to the smallest mean scores were: 1) factors affecting the success in administrating the school bank project, 2) good administration of the school bank project, 3) having good participation performance, 4) integration of the King's Philosophy, 5) clear policies to promote the saving, 6) leadership of the school administrators, 7) technologies, and 8) good communication in schools.

3. The findings of the evaluation of the guidelines done by the experts/the specialists could be concluded that the guidelines for developing the administration of the school bank project effectively were appropriate, possible, congruous, and beneficial.

Keywords: Guidelines for Developing, the School Bank Project, Effectiveness

บทนำ

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงเป็นแรงบันดาลใจของพสกนิกรชาวไทยในหลาย ๆ เรื่อง และหนึ่งในสิ่งที่ทุกคนให้การยกย่องพระองค์เป็นต้นแบบ ก็คือ การเป็น "พระมหากษัตริย์นักออม" ซึ่งเป็นพระราชจริยวัตรที่พระองค์ทรงปฏิบัติให้เห็นเป็นแบบอย่างเป็นประจำเสมอมา โดยเป็นแนวคิดง่าย ๆ ที่ทุกคนนำไปประยุกต์ใช้ได้ เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและครอบครัว ดังพระราชดำรัสเมื่อวันที่ 5 เมษายน พ.ศ. 2559 ความตอนหนึ่งว่า "...การประหยัดอดออมเป็นรากฐานในการสร้างตัว สร้างฐานะบุคคล ตลอดจนความเจริญมั่นคงของสังคมและชาติบ้านเมือง..." (ธนาการออมสิน 2560)

โครงการธนาคารโรงเรียน มีความสำคัญต่อการส่งเสริมการออมของเยาวชนที่จะเติบโตเป็นทรัพยากรบุคคลของสังคมในอนาคต ส่งเสริมวินัยการออมและค่านิยมอันดีให้กับเยาวชน ส่งผลต่อการพัฒนานักเรียนในหลายด้าน เช่น สร้างนิสัยรักการประหยัด อุดม รู้จักวางแผนการใช้จ่ายเงิน ส่งเสริมให้นักเรียนมีเงินเก็บไว้ใช้จ่ายเมื่อจำเป็น สนับสนุนให้นักเรียนมีความรู้และประสบการณ์ในการทำงานเป็นทีม เปิดโอกาสให้นักเรียนฝึกทักษะการบริหาร การบริการ และการทำงานอย่างมีระบบ มีขั้นตอน ช่วยให้นักเรียนมีความรับผิดชอบ และมีความสามัคคีกันในกลุ่ม ช่วยให้นักเรียน รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ฯลฯ มีวัตถุประสงค์สำคัญ ๆ เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีการออมทรัพย์ อย่างสม่ำเสมอ ฝึกฝนให้นักเรียนรู้หลักการบริหารและการบริการที่ถูกต้อง เพื่อปลูกฝังให้นักเรียนรู้จักการทำงานร่วมกับผู้อื่น เสริมสร้างลักษณะนิสัย ด้านความรับผิดชอบต่อให้กับนักเรียน ปลูกฝังให้นักเรียนรู้จักใช้เวลาในการทำกิจกรรม ที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวม เป็นการดำเนินการในรูปแบบธนาคารจำลอง ที่ดำเนินการโดยนักเรียนในโรงเรียน มีครู-เจ้าหน้าที่ และพนักงานธนาคาร เป็นที่ปรึกษา คุณสมบัติของโรงเรียนที่จะเข้าร่วมโครงการธนาคารโรงเรียน ต้องเป็นโรงเรียนซึ่งผู้บริหารเห็นความสำคัญของโครงการ เห็นความสำคัญในการฝึกเด็กให้มีภาคปฏิบัติ สนับสนุนอุปกรณ์เครื่องใช้ต่าง ๆ และควรมีนักเรียนมากพอสมควร (ไพบุลย์ วัฒนศิริธรรม 2557)

สภาพปัญหาในการบริหารโครงการธนาคารโรงเรียนในปัจจุบันพบว่าบางโรงเรียนประสบความสำเร็จในการบริหารโครงการ มีผลเชิงประจักษ์ ทั้งในด้านประสิทธิภาพและประสิทธิผล แต่บางโรงเรียนมีสภาพปัญหาในด้านตรงกันข้าม ทั้งนี้ มาจากสาเหตุหลักสองประการ คือ ประการแรก มาจากนักเรียนที่ประสบปัญหาด้านการขาดเจ้าหน้าที่ธนาคารโรงเรียนที่มีความรู้ความชำนาญและความต่อเนื่อง เนื่องจากเมื่อนักเรียนจบการศึกษาและไม่สามารถหาบุคลากรทดแทนได้ทันที ปัญหาการสร้างสรรค์ทัศนคติเชิงบวกในการออม เพิ่มแรงจูงใจที่ส่งผลต่อการมีจิตอาสา การสร้างวินัยเพิ่มทักษะและสร้างขีดความสามารถในการพัฒนาตนเอง ประการที่สอง มาจากผู้บริหารโรงเรียน ที่ให้ความสำคัญของโครงการ ให้ความสำคัญในการฝึกเด็กให้มีภาคปฏิบัติ ขาดการสนับสนุนอุปกรณ์เครื่องใช้ต่าง ๆ ทำให้โครงการไม่ประสบความสำเร็จ ทั้งนี้อาจเนื่องจากปัจจัยต่าง ๆ รวมถึงแนวทางการบริหารโครงการธนาคารโรงเรียนด้วย เนื่องจากแนวทางการบริหารโครงการธนาคารโรงเรียนของแต่ละโรงเรียนที่มีความแตกต่างกัน ในบางบริบท ผู้วิจัยจึงเห็นว่าแนวทางการพัฒนาการบริหารโครงการธนาคารโรงเรียนที่มีประสิทธิผล จะเป็นแนวทางหนึ่งที่จะช่วยพัฒนาการบริหารโครงการธนาคารโรงเรียน และจะทำให้โครงการธนาคารโรงเรียนมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากที่สุด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อสร้างแนวทางการพัฒนาการบริหารโครงการธนาคารโรงเรียนที่มีประสิทธิผล

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “แนวทางการพัฒนาการบริหารโครงการธนาคารโรงเรียนที่มีประสิทธิผล” ผู้วิจัยแบ่งการดำเนินการวิจัยออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ศึกษาข้อมูลและลักษณะการบริหารโครงการธนาคารโรงเรียน ผู้วิจัยได้แบ่งการดำเนินการในตอนนี้เป็นส่วน คือ การศึกษาแนวคิดทฤษฎีจากเอกสาร สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ สทนากลุ่ม และศึกษาปัญหาความต้องการจำเป็นในการบริหารโครงการธนาคารโรงเรียน

ตอนที่ 2 สังเคราะห์และกำหนดกรอบแนวทางในการบริหารโครงการธนาคารโรงเรียนที่มีประสิทธิผล จากข้อมูลที่ได้จากการศึกษาในขั้นตอนที่ 1 จากนั้นดำเนินการร่างและปรับปรุงแนวทางในการบริหารโครงการธนาคารโรงเรียนที่มีประสิทธิผล

ตอนที่ 3 ประเมินแนวทางการพัฒนาการบริหารโครงการธนาคารโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพ โดยการจัดสัมมนากับผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) เพื่อพิจารณาในด้านความเหมาะสม (Propriety) ความเป็นไปได้ (Feasibility) ด้านความสอดคล้อง (Congruity) และความเป็นประโยชน์ (Utility)

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ผลการศึกษาข้อมูลและลักษณะการบริหารโครงการธนาคารโรงเรียน พบว่ามีลักษณะการบริหารโครงการธนาคารโรงเรียน จะประกอบด้วยผู้ที่เกี่ยวข้องหลัก ๆ 5 ส่วนคือ ผู้บริหารธนาคาร พนักงานธนาคารที่เป็นพี่เลี้ยง ผู้บริหารสถานศึกษา ครูที่ปรึกษา และนักเรียนที่เป็นคณะกรรมการธนาคารโรงเรียน ปัจจัยแห่งความสำเร็จคือ การบริหารแบบมีส่วนร่วม การบริหารเชิงระบบ การบูรณาการศาสตร์พระราชาเกี่ยวกับการออม ฯลฯ

2. ผลการสังเคราะห์และกำหนดกรอบแนวทางในการบริหารโครงการธนาคารโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพ โดยการสัมภาษณ์เชิงลึกและการสนทนากลุ่ม สรุปได้ว่า แนวทางในการพัฒนาการบริหารโครงการโรงเรียนที่จะประสบความสำเร็จ ประกอบด้วย การส่งเสริมสนับสนุนจากธนาคาร เช่น เอกสาร พี่เลี้ยง กิจกรรม เทคโนโลยี แรงจูงใจ ฯลฯ ส่วนโรงเรียนต้องมีความชัดเจนในนโยบาย ภาวะผู้นำของผู้บริหาร การบูรณาการศาสตร์ของพระราชา ฯลฯ ส่วนผลการสนทนากลุ่ม ทำให้ได้กรอบในการพัฒนาการบริหารโครงการธนาคารโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพ 8 ด้าน คือ (1) ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน (2) นโยบายการส่งเสริมการออมทรัพย์ที่ชัดเจน (3) การสื่อสารภายในโรงเรียนที่ดี (4) การบริหารจัดการโครงการธนาคารโรงเรียนที่ดี (5) การบูรณาการกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (6) การมีแนวปฏิบัติที่ตรงกัน (7) ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการบริหารโครงการธนาคารโรงเรียน และ (8) เทคโนโลยี ส่วนผลการศึกษาความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาการบริหารโครงการธนาคารโรงเรียน จำแนกตามสภาพลักษณะและการปฏิบัติ ที่นำเสนอในการวิจัยนี้ผู้วิจัยขอสรุปเป็นภาพรวมดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาการบริหารโครงการธนาคารโรงเรียน จำแนกตามสภาพลักษณะและการปฏิบัติ โดยภาพรวม

แนวทางการพัฒนาการบริหารโครงการ ธนาคารโรงเรียน	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	$\bar{X}$	S	แปลผล	$\bar{X}$	S	แปลผล
ด้านที่ 1 ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน						
สภาพลักษณะ	4.34	.60	มาก	.18	.73	มาก
การปฏิบัติ	4.19	.69	มาก	.12	.70	มาก
ด้านที่ 2 นโยบายการส่งเสริมการออมทรัพย์ที่ชัดเจน						
สภาพลักษณะ	4.24	.62	มาก	4.25	.59	มาก
การปฏิบัติ	4.27	.61	มาก	4.18	.58	มาก
ด้านที่ 3 การสื่อสารภายในโรงเรียนที่ดี						
สภาพลักษณะ	4.29	.62	มาก	4.24	.57	มาก
การปฏิบัติ	4.14	.68	มาก	4.10	.61	มาก

ตารางที่ 1 ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาการบริหารโครงการ
ธนาคารโรงเรียน จำแนกตามสภาพลักษณะและการปฏิบัติ โดยภาพรวม (ต่อ)

แนวทางการพัฒนาการบริหารโครงการ ธนาคารโรงเรียน	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	$\bar{X}$	S	แปลผล	$\bar{X}$	S	แปลผล
ด้านที่ 4 การบริหารจัดการโครงการธนาคารโรงเรียนที่ดี						
สภาพลักษณะ	4.41	.60	มาก	4.28	.57	มาก
การปฏิบัติ	4.28	.60	มาก	4.22	.53	มาก
ด้านที่ 5 การบูรณาการกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง						
สภาพลักษณะ	4.31	.66	มาก	4.29	.62	มาก
การปฏิบัติ	4.26	.70	มาก	4.26	.61	มาก
ด้านที่ 6 การมีแนวปฏิบัติที่ร่วมกัน						
สภาพลักษณะ	4.31	.60	มาก	4.30	.59	มาก
การปฏิบัติ	4.24	.58	มาก	4.30	.55	มาก
ด้านที่ 7 ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการบริหารโครงการธนาคารโรงเรียน						
สภาพลักษณะ	4.39	.57	มาก	4.31	.55	มาก
การปฏิบัติ	4.36	.61	มาก	4.22	.55	มาก
ด้านที่ 8 เทคโนโลยี						
สภาพลักษณะ	4.25	.74	มาก	4.16	.71	มาก
การปฏิบัติ	4.19	.74	มาก	4.21	.69	มาก
รวม						
สภาพลักษณะ	4.32	.63	มาก	4.25	.62	มาก
การปฏิบัติ	4.24	.65	มาก	4.19	.60	มาก

3. ผลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้พบว่าแนวทางการพัฒนาการบริหารโครงการธนาคารโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพมีทั้งหมด 8 ด้าน คือ 1) ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการบริหารธนาคารโรงเรียน (Achievement) 2) การบริหารจัดการโครงการธนาคารโรงเรียนที่ดี (Management) 3) การมีแนวปฏิบัติที่ร่วมกัน (Practice) 4) การบูรณาการกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (Sufficiency) 5) นโยบายการส่งเสริมการออมทรัพย์ที่ชัดเจน (Policy) 6) ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน (Leadership) 7) เทคโนโลยี (Technology) และ 8) การสื่อสารภายในโรงเรียนที่ดี (Communication)

4. ผลการประเมินแนวทางการพัฒนาการบริหารโครงการธนาคารโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพ ผู้ทรงคุณวุฒิผู้เชี่ยวชาญได้ประเมิน 4 ด้าน คือด้านความเหมาะสม ด้านความเป็นไปได้ ด้านความสอดคล้อง และด้านความเป็นประโยชน์ ผลเป็นไปดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการประเมินความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการบริหารโครงการ
ธนาคารโรงเรียนที่มีประสิทธิผล

แนวทางการพัฒนาการบริหารโครงการธนาคารโรงเรียน ที่มีประสิทธิผล	คะแนนเฉลี่ยความคิดเห็น ของผู้ทรงคุณวุฒิ			
	ความเหมาะสม	ความเป็นไปได้	ความสอดคล้อง	ความเป็นประโยชน์
ด้านที่ 1 ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน	4.93	4.87	4.90	4.93
ด้านที่ 2 นโยบายการส่งเสริมการออมทรัพย์ที่ชัดเจน	4.94	4.97	4.91	4.97
ด้านที่ 3 การสื่อสารภายในโรงเรียนที่ดี	4.97	4.90	4.93	4.93
ด้านที่ 4 การบริหารจัดการโครงการธนาคารโรงเรียนที่ดี	4.83	4.83	4.83	4.83
ด้านที่ 5 การบูรณาการกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	4.90	4.90	4.90	4.90
ด้านที่ 6 การมีแนวปฏิบัติที่ตรงกัน	4.97	4.97	4.97	4.97
ด้านที่ 7 ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการบริหารธนาคาร โรงเรียน	5.00	5.00	5.00	5.00
ด้านที่ 8 เทคโนโลยี	4.93	4.87	4.87	4.90
รวม	4.93	4.91	4.91	4.93

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัย สรุปได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาลักษณะการบริหารโครงการธนาคารโรงเรียน ประกอบด้วยผู้ที่เกี่ยวข้องหลัก ๆ 5 ส่วน คือ ผู้บริหารธนาคาร พนักงานธนาคารที่เป็นพี่เลี้ยง ผู้บริหารสถานศึกษา ครูที่ปรึกษา และนักเรียนที่เป็นคณะกรรมการธนาคารโรงเรียน กลยุทธ์ความสำเร็จในการบริหาร คือ การบริหารแบบมีส่วนร่วม การบริหารเชิงระบบ การบูรณาการศาสตร์พระราชาเกี่ยวกับการออม ฯลฯ

2. ผลการสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง โดยได้สัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ สรุปได้ว่า แนวทางในการพัฒนาการบริหารโครงการโรงเรียนที่จะประสบความสำเร็จ ประกอบด้วย การส่งเสริมสนับสนุนจากธนาคาร เช่น เอกสาร พี่เลี้ยง กิจกรรม เทคโนโลยี แรงจูงใจ ฯลฯ ส่วนโรงเรียนต้องมีความชัดเจนในนโยบาย ภาวะผู้นำของผู้บริหาร การบูรณาการศาสตร์ของพระราชา ฯลฯ

3. แนวทางการพัฒนาการบริหารโครงการธนาคารโรงเรียนที่มีประสิทธิผล พบว่า มี 8 ด้าน เรียงตามลำดับจากผลการวิเคราะห์ข้อมูล ได้ดังนี้ 1) ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการบริหารธนาคารโรงเรียน 2) การบริหารจัดการโครงการธนาคารโรงเรียนที่ดี 3) การมีแนวปฏิบัติที่ตรงกัน 4) การบูรณาการกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (Sufficiency) 5) นโยบายการส่งเสริมการออมทรัพย์ที่ชัดเจน 6) ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน 7) เทคโนโลยี และ 8) การสื่อสารภายในโรงเรียนที่ดี

4. ผลการประเมินแนวทางการพัฒนาการบริหารโครงการธนาคารโรงเรียนที่มีประสิทธิผล โดยผู้เชี่ยวชาญ /ทรงคุณวุฒิ พิจารณาในด้านความเหมาะสม ด้านความเป็นไปได้ ด้านความสอดคล้อง และด้านความเป็นประโยชน์ ของรูปแบบ และข้อคิดเห็นอื่น ๆ พบว่าแนวทางการพัฒนาการบริหารโครงการธนาคารโรงเรียนที่มีประสิทธิผล มีความถูกต้อง เหมาะสม เป็นไปได้ และเป็นประโยชน์

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยในครั้งนี้ มีประเด็นสำคัญที่ค้นพบ ซึ่งสามารถนำมาอภิปรายผล ได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาลักษณะการบริหารโครงการธนาคารโรงเรียน ประกอบด้วยผู้ที่เกี่ยวข้องหลัก ๆ 5 ส่วน คือ ผู้บริหารธนาคาร พนักงานธนาคารที่เป็นพี่เลี้ยง ผู้บริหารสถานศึกษา ครูที่ปรึกษา และนักเรียนที่เป็นคณะกรรมการธนาคารโรงเรียน กลยุทธ์ความสำเร็จในการบริหาร คือการบริหารแบบมีส่วนร่วม การบริหารเชิงระบบ การบูรณาการศาสตร์พระราชาเกี่ยวกับการออม ฯลฯ ส่วนผลการสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง จากผู้เชี่ยวชาญ และผู้ทรงคุณวุฒิ ได้ข้อสรุปที่สอดคล้องกับผลการศึกษาลักษณะการบริหารโครงการธนาคารโรงเรียน กล่าวคือ แนวทางในการพัฒนาการบริหารโครงการโรงเรียนที่จะประสบความสำเร็จ ประกอบด้วย การส่งเสริมสนับสนุนจากธนาคาร เช่น เอกสาร พี่เลี้ยง กิจกรรม เทคโนโลยี แรงจูงใจ ฯลฯ ส่วนโรงเรียนต้องมีความชัดเจนในนโยบาย ภาวะผู้นำของผู้บริหาร การบูรณาการศาสตร์ของพระราชา ฯลฯ ทั้งนี้ ผู้วิจัยขออภิปรายผลในภาพรวมว่า ธนาคารโรงเรียน เป็นธนาคารจำลอง ที่ดำเนินการโดยนักเรียนในโรงเรียน มีครู-เจ้าหน้าที่ และพนักงานธนาคาร เป็นที่ปรึกษา และนักเรียนที่เป็นคณะกรรมการธนาคารโรงเรียน โครงสร้างในการดำเนินงาน ดังนี้ 1) ด้านการสร้างความร่วมมือ (MOU) จะเป็นการบันทึก ทำความเข้าใจกับผู้บริหารโรงเรียน คณะครูที่ดูแลงานด้านกิจกรรมนักเรียนและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง 2) ด้านการดำเนินงาน ประกอบด้วย การแต่งตั้ง มอบหมายคณะกรรมการรับผิดชอบโครงการ กำหนดบทบาท หน้าที่ ความรับผิดชอบ กระบวนการขั้นตอนการดำเนินงาน การฝึกอบรม 3) ด้านการสนับสนุนทางวิชาการ เครื่องมือ อุปกรณ์ แบบฟอร์ม สมุดบัญชี สื่อและเทคโนโลยี 4) ด้านการติดตามผล ประเมินผล และ 5) ด้านการประชาสัมพันธ์ สอดคล้องกับอิงฟ้า เขมะวิชานรัตน์ (2559) ที่กล่าวว่าผลสำเร็จของการบริหารจัดการโครงการธนาคารโรงเรียน จะประกอบด้วย 1) ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานโครงการธนาคารโรงเรียน เช่น หลักการและเหตุผล กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจและวัตถุประสงค์ของโครงการที่ชัดเจน ให้สอดคล้องและเป็นไปในทางเดียวกัน 2) ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการโครงการธนาคารโรงเรียน เช่น ส่งเสริมในเรื่องของการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีของบุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่ในโครงการธนาคารโรงเรียน สนับสนุนแนวคิดของการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ และ 3) ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับโครงสร้างการดำเนินงานโครงการธนาคารโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของไพบูลย์ วัฒนศิริธรรม (2557) ที่อธิบายว่าโรงเรียนที่จะประสบความสำเร็จในการบริหารโครงการธนาคารโรงเรียน จะต้องประกอบด้วยกระบวนการบริหารที่ดี คือมีการวางแผนที่ดี มีการจัดองค์กรที่ดี มีการบริหารงานบุคคลที่ดี มีการสั่งการที่ดี มีการประสานงานที่ดี และต้องมีการรายงานผลที่ดี อีกทั้งสอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ (2550) ที่ได้กำหนดภาพความสำเร็จที่คาดหวังในการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาที่จะเกิดขึ้นกับบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

2. แนวทางการพัฒนาการบริหารโครงการธนาคารโรงเรียนที่มีประสิทธิผล พบว่า มี 8 ด้าน เรียงตามลำดับจากผลการวิเคราะห์ข้อมูล ได้ดังนี้ 1) ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการบริหารธนาคารโรงเรียน 2) การบริหารจัดการโครงการธนาคารโรงเรียนที่ดี 3) การมีแนวปฏิบัติที่ดีร่วมกัน 4) การบูรณาการกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 5) นโยบายการส่งเสริมการออมทรัพย์ที่ชัดเจน 6) ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน 7) เทคโนโลยี และ 8) การสื่อสารภายในโรงเรียนที่ดี

สำหรับการอภิปรายผลในรายด้าน ผู้วิจัยขออภิปรายผล ดังนี้

2.1 ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการบริหารธนาคารโรงเรียน จากผลการวิจัย พบว่าปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการบริหารธนาคารโรงเรียนมีระดับความคิดเห็นในภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ สามารถเรียงลำดับได้ ดังนี้ 1) การสร้างบรรยากาศของธนาคารโรงเรียนเสมือนจริง ทำให้นักเรียนเกิดความมั่นใจในการเป็นสมาชิก และรู้สึกเสมือนว่าได้ใช้บริการจากธนาคารจริง ๆ 2) ความพร้อมของบุคลากรในการดำเนินการธนาคารโรงเรียน 3) นโยบายของโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการออมต้องมีความชัดเจน และ 4) การกำหนดวัตถุประสงค์เป้าหมายและยุทธวิธีว่าการเข้าร่วมโครงการธนาคารโรงเรียน เพื่อส่งเสริมการออมให้กับนักเรียน ทำให้นักเรียนได้เรียนรู้การทำงานของธนาคาร ทำงานร่วมกับผู้อื่น เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย และจะจุดประกายการออม ฯลฯ ทั้งนี้เพราะทักษะทางการบริหารของผู้บริหารที่ได้กำหนดหลักการ แนวทาง หรือวิธีการ ที่สามารถทำให้บรรลุวิสัยทัศน์ได้ เนื่องจากปัจจัยแห่งความสำเร็จ เป็นเป้าหมายหลักที่เป็นรูปธรรมในการเชื่อมโยงการปฏิบัติงานทุกระดับให้มุ่งไปในทิศทางเดียวกัน ทำให้ผู้ที่เกี่ยวข้องรู้ว่าต้องทำอะไรบ้างเพื่อให้มีผลสัมฤทธิ์และสามารถตอบสนองประสิทธิภาพทางการบริหาร ซึ่งสอดคล้องกับ Balzarova, M.A. (2004) ที่กล่าวว่าการศึกษาวิเคราะห์ปัจจัยแห่งความสำเร็จ (CSF Analysis) เป็นสิ่งที่องค์กรต้องให้ความสำคัญ เพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการยกระดับผลประกอบการให้สูงขึ้น (Higher Performance) ซึ่งประเด็นนี้จัดเป็นสิ่งที่ใช้วัดประสิทธิภาพในการติดตามผลการดำเนินการ (Monitoring System) สำหรับปัจจัยแห่งความสำเร็จนั้น มีอยู่ด้วยกัน 7 ประการ ได้แก่ 1) ความมุ่งมั่น (Drive) 2) ภูมิปัญญา (Knowledge/Wisdom) 3) การเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong Learning) 4) ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ (Personal Creativity) 5) มนุษยสัมพันธ์และทักษะในการสื่อสาร (Human Relations & Communications Ability) 6) ทักษะการแก้ปัญหาและการตัดสินใจ (Problem Solving & Decision Making Skill) และ 7) การบริหารเวลา (Time Management)

2.2 การบริหารจัดการโครงการธนาคารโรงเรียนที่ดี จากผลการวิจัยพบว่า การบริหารจัดการโครงการธนาคารโรงเรียนที่ดี มีระดับความคิดเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ สามารถเรียงลำดับได้ดังนี้ 1) ผู้บริหารคัดเลือกอาจารย์ที่สนใจในการออมทรัพย์และมีความเอาใจใส่ต่อนักเรียนมาร่วมเป็นผู้บริหารโครงการธนาคารโรงเรียน 2) มีการสั่งการที่ดีทั้งเป็นลายลักษณ์อักษรและวาจา ทำให้ผู้ปฏิบัติเกิดความชัดเจนในการปฏิบัติ 3) นักเรียนที่เป็นกรรมการโครงการธนาคารโรงเรียน มีการรายงานผลให้อาจารย์ที่ปรึกษาทราบทุกวันหลังปิดบัญชี และ 4) มีการรายงานผลการดำเนินงานให้ผู้ที่เกี่ยวข้องรับทราบ ทั้งนี้ เป็นเพราะการบริหารจัดการโครงการธนาคารโรงเรียนที่ดี ผู้บริหารคือกลไกหลักที่สำคัญที่จะได้รับการยอมรับและศรัทธาจากครู นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน รวมถึงภาวะผู้นำที่ดีในการบริหาร ในขณะเดียวกันคณะกรรมการโครงการธนาคารโรงเรียน จำเป็นต้องตระหนักถึงบทบาท หน้าที่ และมีวิธีการเชิงระบบในการบริหารได้อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับไพบุลย์ วัฒนศิริธรรม (2557) ที่อธิบายว่าโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จในการบริหารส่วนใหญ่มีกระบวนการบริหารที่ดี คือ 1) มีการวางแผนที่ดี 2) มีการจัดองค์กรที่ดี 3) มีการบริหารงานบุคคลที่ดี 4) มีการสั่งการที่ดี 5) มีการประสานงานที่ดี 6) มีการประสานงานที่ดี 7) มีการรายงานผลที่ดี และ 8) มีการบริหารงบประมาณที่ดี และสอดคล้องกับการศึกษาของ Elloitt, William & Sondra Beverly (2017) ที่ได้ศึกษาเรื่อง “โครงการออมธนาคารโรงเรียน : การศึกษาการเงินสำหรับนักเรียน” วัตถุประสงค์ของการศึกษาเพื่อทดลองใช้ระบบการเงินผ่านโครงการธนาคารโรงเรียนและหาข้อเสนอแนะที่เกี่ยวข้องกับการออมของนักเรียน ผลการศึกษาพบว่า 1) ปัญหาสำคัญคือนักเรียนยังไม่รู้จักการออม ไม่ให้ความสำคัญกับการออม 2) ครูขาดการฝึกประสบการณ์ในการส่งเสริมการออม เพื่อถ่ายทอดความรู้สู่นักเรียน 3) ขาดการประสานเชื่อมโยงกับธนาคารอย่างเป็นระบบ 4) ขาดแรงจูงใจในการออมกับธนาคารโรงเรียน เช่น ดอกเบี้ยเงินฝาก สำหรับข้อเสนอแนะที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการที่มีประสิทธิผลคือ การบริหารจัดการโครงการออมโดยวิธีการระบบองค์รวม (Holistic System Approach)

2.3 การมีแนวปฏิบัติที่ตีร่วมกัน จากผลการวิจัยพบว่า การมีแนวปฏิบัติที่ตีร่วมกัน มีระดับความคิดเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ สามารถเรียงลำดับได้ดังนี้ 1) ผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการธนาคารโรงเรียนแสดงออกในลักษณะปฏิสัมพันธ์ร่วมมือกันอย่างต่อเนื่อง 2) โรงเรียนจัดสิ่งอำนวยความสะดวกในการให้บริการธนาคารโรงเรียน 3) โรงเรียนสร้างวัฒนธรรมการออมและสนับสนุนโครงการธนาคารโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง และ 4) ผู้บริหารโรงเรียนร่วมกับธนาคารต้นสังกัด สร้างการมีส่วนร่วมเพื่อขับเคลื่อนคุณภาพธนาคารโรงเรียนสู่มาตรฐาน ทั้งนี้เพราะการบริหารแบบมีส่วนร่วมเป็นการบริหารที่ผู้บริหารได้เปิดโอกาสให้ผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียในองค์กร ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการองค์กร ซึ่งการมีส่วนร่วมเป็นการเปิดโอกาสให้สมาชิกผู้ร่วมงานผู้ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมทุกอย่างโดยร่วมมือ ร่วมแรง ร่วมใจ ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมแก้ปัญหา ร่วมติดตามผล ร่วมประเมินผลรวมถึงร่วมกำหนดเป้าหมายการกำหนดบทบาทของบุคคลในการปฏิบัติงานรวมถึงการสร้าง ความผูกพันระหว่างสมาชิกจนนำไปสู่ความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของอภิวัดน์ บุญนิธิภัทร (2557) ที่อธิบายว่าการกระทำสิ่งใดก็ตามให้สำเร็จ อันเนื่องมาจากการนำความรู้ไปใช้ในกระบวนการ แล้วสรุปออกมาเป็นแนวปฏิบัติที่ดีที่สุด เพื่อเป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยยกระดับความคิดและการปฏิบัติให้มีความแตกต่าง สอดคล้องกับธีระ รุญเจริญ (2550) ที่มีแนวคิดว่าการบริหารแบบมีส่วนร่วม คือการที่ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานเข้ามามีบทบาทในการพิจารณาปัญหาและตัดสินใจร่วมกัน ร่วมรับผิดชอบในการบริหารงานบางอย่าง เพื่อประโยชน์ในการระดมกำลังความคิดและแบ่งเบาภาระหน้าที่ของผู้บริหาร ตรงกับความคิดของ Cohen and Uphoff (1981) ที่ได้ให้แนวคิดของการมีส่วนร่วมของชุมชนว่าสมาชิกของชุมชนต้องเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องใน 4 มิติ ได้แก่ 1) การมีส่วนร่วมการตัดสินใจว่าควรทำอะไรและทำอย่างไร 2) การมีส่วนร่วมเสียสละในการพัฒนา รวมทั้งลงมือปฏิบัติตามที่ได้ตัดสินใจ 3) การมีส่วนร่วมในการแบ่งปันผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงาน 4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผลโครงการโดยสร้างโอกาสให้สมาชิกทุกคนของชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมช่วยเหลือและเข้ามามีอิทธิพลต่อกระบวนการดำเนินกิจกรรมในการพัฒนารวมถึงได้รับผลประโยชน์จากการพัฒนานั้นอย่างเสมอภาค

2.4 การบูรณาการกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จากผลการวิจัยพบว่า การบูรณาการกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีระดับความคิดเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ สามารถเรียงลำดับได้ดังนี้ 1) โรงเรียนบูรณาการหลักสูตรสถาน ศึกษา รายวิชาหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับการออม 2) โรงเรียนกำหนดแผนการจัดกิจกรรมเนื่อง ในโอกาสสำคัญ ๆ ต่าง ๆ 3) โรงเรียนจัดกิจกรรมการออมโดยบูรณาการกับแนวพระราชดำริเรื่องหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และ 4) ผู้บริหาร ครู คณะกรรมการธนาคารโรงเรียน มีพฤติกรรมที่เป็นแบบอย่างในการออมเพื่อสนองตอบต่อพระราชดำริเรื่องหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ทั้งนี้เพราะปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาที่ชี้แนะแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนในทางที่ควรจะเป็น โดยมีพื้นฐานมาจากวิถีชีวิตดั้งเดิมของสังคมไทย สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ตลอดเวลา และเป็นการมองโลกเชิงระบบ ที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา มุ่งเน้นการรอดพ้นจากภัย และวิกฤต เพื่อความมั่นคงและความยั่งยืนของการพัฒนา กระทรวงศึกษาธิการ (2550) ได้กำหนดกรอบการดำเนินการตามแนวทางการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปจัดการ ศึกษาในสถานศึกษา และกำหนดว่าให้มีการบูรณาการเข้ากับหลักสูตรสถานศึกษาในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ และได้มองภาพความสำเร็จที่คาดหวังในการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาที่จะเกิดขึ้นกับบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้อง คือผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน บุคลากรทางการศึกษา ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ชุมชน และนักเรียน

2.5 นโยบายการส่งเสริมการออมทรัพย์ที่ชัดเจน จากผลการวิจัยพบว่า นโยบายการส่งเสริมการออมทรัพย์ที่ชัดเจน มีระดับความคิดเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ สามารถเรียงลำดับได้ดังนี้ 1) ผู้บริหารส่งเสริมและสนับสนุนครู /นักเรียน ให้มีความตระหนัก ก้าวหน้า ยากยิ่ง ขมเขย และให้รางวัลในการออม 2) มีการประชุม/สังสรรค์ เพื่อสรุปงานและสร้างความสัมพันธ์ที่ดี 3) ผู้บริหารมีการกำหนดเป้าหมาย

ที่แน่นอน และ 4) กำหนดวิธีปฏิบัติที่ชัดเจนว่าต้องมีวิธีการอย่างไรบ้างที่จะกระตุ้นให้นักเรียนฝากเงินกับธนาคารโรงเรียน ทั้งนี้เพราะผู้บริหารที่ได้รับการยอมรับและศรัทธาจากครู นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน ต้องเป็นผู้ที่มีบุคลิกภาพเหมาะสมกับความเป็นผู้นำ ในการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ โดยมีสภาพการปฏิบัติที่สำคัญคือ ผู้บริหารมีส่วนร่วมในการการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับครูและบุคลากรในการจัดกระบวนการเรียนรู้ รวมถึงการมอบหมายนโยบายให้แก่ครูได้อย่างชัดเจนและเหมาะสม มีวิธีระบบหรือวิถีระบบในการปฏิบัติงาน สอดคล้องกับไพบูลย์ วัฒนศิริธรรม (2557) ที่อธิบายว่า โรงเรียนที่ประสบความสำเร็จในการบริหารธนาคารส่วนใหญ่ มีนโยบายการส่งเสริมการออมที่ชัดเจน มีการกำหนดวิธีปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม ซึ่ง Hoy and Miskel (2013) ได้นำเสนอรูปแบบระบบสังคมของสถานศึกษา ไว้ว่า สถานศึกษาเป็นระบบสังคมที่มีองค์ประกอบต่าง ๆ พันธกิจและนโยบายกรรมการสถานศึกษา (Mission and Board Policy) เป็นขอบข่ายงานของสถานศึกษา จะต้องดำเนินการตามภาระหน้าที่ และตามนโยบายของคณะกรรมการสถานศึกษา

2.6 ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน จากการวิจัย พบว่าภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน มีระดับความคิดเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ สามารถเรียงลำดับได้ ดังนี้ 1) ผู้บริหารมีทักษะความคิดเชิงระบบ 2) ผู้บริหารต้องสร้างกระแสด้านการออมให้เกิดขึ้นอย่างกว้างขวาง 3) ผู้บริหารมีทักษะในด้านการเสริมแรงและสร้างแรงจูงใจ และ 4) ผู้บริหารดำเนินการอย่างเด่นพิเศษ (Selectivity) ในการสื่อสารเพื่อสร้างความเป็นเลิศของธนาคารโรงเรียน ทั้งนี้สอดคล้องกับอภิวรรณ บุญนิธิภัทร (2557) ที่อธิบายว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน ซึ่งผู้บริหารโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จในการบริหารโครงการธนาคารโรงเรียนส่วนใหญ่ จะติดตามดูแลการดำเนินงานของธนาคารโรงเรียน อย่างใกล้ชิด เมื่อรับทราบปัญหา ก็จะดำเนินการแก้ไขทันที ซึ่งทำให้การดำเนินงานของโครงการธนาคารโรงเรียนเป็นไปอย่างราบรื่นและได้รับความร่วมมือจากฝ่ายต่าง ๆ เป็นอย่างดี ขณะที่ ฤกษ์มนต์ วัฒนธรรค์ (2552) กล่าวว่า ในการทำงานอย่างเป็นระบบ จำเป็นต้องมีวิธีการโดยเริ่มจากการวิเคราะห์ (Analysis) จากนั้นเป็นขั้นตอนของการออกแบบ (Design) วิธีการที่นำไปสู่ความต้องการ ต่อมาเป็นขั้นตอนการจัดการ (Management) และขั้นตอนสุดท้าย คือการประเมินผล (Evaluation) ผู้บริหารต้องสร้างกระแสด้านการออมทรัพย์ให้เกิดขึ้นอย่างกว้างขวาง เพื่อให้สังคมตื่นตัวกับการออมมากขึ้น ทำให้มีโรงเรียนสนใจเข้าร่วมโครงการธนาคารโรงเรียนมากขึ้น นักเรียนสนใจการออมทรัพย์มากขึ้น ทั้งนี้ ต้องทำอย่างพิถีพิถันหรือดำเนินการอย่างพิเศษเด่นชัด (Selectivity) ต้องทำให้วิสัยทัศน์ของผู้บริหารมีความเด่นชัด มีความเหมาะสมกับกาลเทศะ ฯลฯ

2.7 เทคโนโลยี จากการวิจัย พบว่าด้านเทคโนโลยี มีระดับความคิดเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ สามารถเรียงลำดับได้ ดังนี้ 1) ธนาคารต้นสังกัด จัดอบรมเพื่อถ่ายทอดพัฒนาการด้านเทคโนโลยีที่ทันกับโลกยุคปัจจุบันให้กับอาจารย์ที่ปรึกษาและคณะกรรมการธนาคารโรงเรียน 2) มีการจัดอบรมเพื่อถ่ายทอดพัฒนาการด้านเทคโนโลยีที่ทันกับโลกยุคปัจจุบัน 3) ธนาคารต้นสังกัด มีการบริการ ที่ทันสมัย เช่น บริการถอนเงินด่วน (ATM) มี Application ที่สมาชิกสามารถรู้ยอดการเงิน ชำแหว การสื่อสารต่าง ๆ และ 4) มีการบริการที่ทันสมัย เหมาะสมกับยุคดิจิทัล ทั้งนี้เพราะเทคโนโลยีมีผลกระทบต่อการบริหารงานของสถานศึกษาในด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการบริหารงานวิชาการ การจัดการเรียนการสอน การบริหารทรัพยากรบุคคล การบริหารอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม การบริหารกิจการนักเรียน และการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับเอกชัย กี่สุขพันธ์ (2559) ที่กล่าวว่างานของสถานศึกษาจะต้องมีระบบจัดการฐานข้อมูลของสถานศึกษาเพื่อการตัดสินใจในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ICT (Information and Communication Technology) มาใช้เพื่อสร้างระบบฐานข้อมูลการบริหารและการจัดการความรู้ในงานด้านต่าง ๆ การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีปัจจุบัน และที่กำลังจะเกิดขึ้นในอนาคตมีอัตราการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วมาก เมื่อเปรียบเทียบกับเปลี่ยนแปลงในอดีตที่ผ่านมา ซึ่งมีผลกระทบต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาเป็นอย่างมาก ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องเปลี่ยนทัศนคติและแนวคิดการบริหารของตนเอง ให้ทันต่อสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ทั้งนี้ เพื่อให้สถานศึกษา

มีความทันสมัย สามารถบริหารจัดการสถานศึกษาได้อย่างมีคุณภาพในทุก ๆ ด้าน คุณลักษณะสำคัญของยุคดิจิทัล มีผลต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาของผู้บริหารเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องของระบบสารสนเทศ (Information System) เพื่อการบริหารและการจัดการความรู้ (Knowledge Management) ของสถานศึกษา ซึ่งมีความจำเป็นและมีความสำคัญต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการบริหารสถานศึกษา และสอดคล้องกับแนวทางของธนาคารออมสิน (2560) ที่ได้พัฒนาระบบเทคโนโลยี เพื่อรองรับกิจการธนาคารสมัยใหม่ ด้วยทิศทางของธุรกิจธนาคารที่ต้องปรับตัวให้รับกับการมาของเทคโนโลยีทางการเงิน (Financial Technology) หรือ “FinTech” ปัจจุบันธนาคารได้ให้การสนับสนุน ถ่ายทอดพัฒนาการด้านเทคโนโลยีของระบบโครงการธนาคารโรงเรียน ที่ทันกับโลกยุคปัจจุบัน มีการบริการที่ทันสมัย การเผยแพร่ สร้างองค์ความรู้ระบบเทคโนโลยีธนาคารเสมือนจริง ซึ่งธนาคารมีความตระหนักว่าระบบเทคโนโลยีเป็นปัจจัยหนึ่งที่สนับสนุนให้โครงการธนาคารโรงเรียนประสบความสำเร็จได้

2.8 การสื่อสารภายในโรงเรียนที่ดี จากการวิจัย พบว่าการสื่อสารภายในโรงเรียนที่ดี มีระดับความคิดเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ สามารถเรียงลำดับได้ ดังนี้ 1) บุคลากรในโรงเรียนได้รับการชี้แจง บอกกล่าวให้ทราบถึงข่าวสารต่าง ๆ เช่นนโยบายการออม แผนการดำเนินการ การสร้างแรงจูงใจ ฯลฯ 2) ครูมีกระบวนการทำงานร่วมกันซึ่งเป็นผลมาจากการสร้างค่านิยมร่วมในการสื่อสารภายในองค์กร 3) ผู้บริหารครู และนักเรียน มีการประชาสัมพันธ์นโยบายการออมกับโครงการธนาคารโรงเรียนอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ และ 4) โรงเรียนส่งเสริม จูงใจ ชี้แจงให้เข้าใจถึงผลที่จะเกิดขึ้นในอนาคตจากการออม ทั้งนี้เพราะการสื่อสารในโรงเรียนจะประสบความสำเร็จได้มากน้อย ขึ้นอยู่กับผู้อำนวยการโรงเรียน ซึ่งเป็นผู้บริหารระดับสูงและเป็นเหมือนตัวแทนของโรงเรียน จะต้องมียุทธศาสตร์การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับแนวคิดของไพบุลย์ วัฒนศิริธรรม (2557) ที่ได้อธิบายว่า โรงเรียนที่ประสบความสำเร็จในการบริหารธนาคารส่วนใหญ่ จะใช้การสื่อสารทุกรูปแบบภายในโรงเรียน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อแจ้งให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องได้รับทราบเกี่ยวกับนโยบายการส่งเสริมการออมทรัพย์ของโรงเรียน การดำเนินงานของธนาคารโรงเรียน ประโยชน์ของการออมทรัพย์เพื่อณรงค์ให้เด็กฝากเงิน ซึ่งต้องมีการดำเนินการอย่างสม่ำเสมอ ผ่านช่องทางการสื่อสารในรูปแบบต่าง ๆ

3. ผลการประเมินแนวทางการพัฒนาการบริหารโครงการธนาคารโรงเรียนที่มีประสิทธิผล โดยผู้เชี่ยวชาญ /ทรงคุณวุฒิ พิจารณาในด้านความเหมาะสม ด้านความเป็นไปได้ ด้านความสอดคล้อง และด้านความเป็นประโยชน์ของรูปแบบ และข้อคิดเห็นอื่น ๆ พบว่าแนวทางการพัฒนาการบริหารโครงการธนาคารโรงเรียนที่มีประสิทธิผล มีความถูกต้อง เหมาะสม เป็นไปได้ และเป็นประโยชน์

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ข้อเสนอแนะสำหรับโรงเรียน

1. หน่วยงานระดับนโยบายและหน่วยงานต้นสังกัด ควรส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาการบริหารโครงการธนาคารโรงเรียน ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องมีความตระหนัก ทั้งนี้เพื่อคุณภาพการจัดการศึกษา เพื่อนำสถานศึกษาสู่เป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

2. โรงเรียนควรส่งเสริม สนับสนุน จัดอบรมเชิงปฏิบัติการ ให้ความรู้เรื่องแนวทางการพัฒนาการบริหารโครงการธนาคารโรงเรียนและนำไปสู่การปฏิบัติ

ข้อเสนอแนะสำหรับธนาคาร

1. ธนาคารควรมีการส่งเสริมจุดเด่นของโครงการธนาคารโรงเรียน เช่น ประชาสัมพันธ์และการส่งเสริมภาพลักษณ์ของโครงการธนาคารโรงเรียน

2. ธนาคารควรมีการส่งเสริมความร่วมมือ ระหว่างธนาคารและโรงเรียน ในการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการออม เช่น การจัดสัปดาห์ส่งเสริมการออม โครงการกีฬาธนาคารโรงเรียน เป็นต้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการบริหารโครงการธนาคารโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพ และจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานที่จะเป็นแนวปฏิบัติที่ตรงกัน

2. ควรศึกษาวิจัย กระบวนการ/ขั้นตอน องค์ประกอบต่าง ๆ ของการพัฒนาการบริหารโครงการธนาคารโรงเรียน ทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้ สำเร็จและสมบูรณ์ได้ด้วยดี ด้วยความกรุณาจากอาจารย์ ดร.อรุณ จุติผล ประธานอาจารย์ที่ปรึกษา และรองศาสตราจารย์ ดร.สมาน อัสวภูมิ อาจารย์ที่ปรึกษา ขอบพระคุณผู้บริหารธนาคารและผู้บริหารโรงเรียนที่ให้ข้อมูลในการวิจัย ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ในการช่วยเหลือ อำนวยความสะดวกตลอดมา ขอบพระคุณพี่ธีร์ สังข์สัญญา พี่ชายที่แสนดี และดร.สิณัฐธา ถิรวิทย์วรกุล รุ่นพี่ที่น่ารัก รวมถึงพี่ ๆ น้อง ๆ ข้าราชการการศึกษาทุกท่านที่ได้ให้ความร่วมมือและกำลังใจตลอดมาจนถึงวันนี้ได้

เอกสารอ้างอิง

กฤษมันต์ วัฒนารงค์. เทคโนโลยีการศึกษาวิชาชีพ. กรุงเทพฯ: สันทนาการพิมพ์. 2552.

ศึกษาธิการ, กระทรวง. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ครั้งที่ 2) พ.ศ. 2545.

กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์. 2550.

ธนาคารออมสิน. วันออมแห่งชาติ 2560 ธนาคารออมสิน (Online) 2560 (18 มิถุนายน 2560). Available: <http://www.gsb.co.th/>

ธีระ รุญเจริญ. รูปแบบและองค์ประกอบของรูปแบบ. เอกสารประกอบการบรรยายรายวิชาสัมมนาการบริหารการศึกษา. อุบลราชธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, 2550.

ไพบูลย์ วัฒนศิริธรรม. ออมสินเพื่อปวงชน. กรุงเทพฯ: พิมพ์ไทย, 2557.

อภิวัฒน์ บุญนิธิภัทร. แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการจัดกิจกรรมธนาคารโรงเรียนบ้านท่าอุเทน อำเภوتاอุเทน จังหวัดนครพนม. (Online) 2557 (10 กรกฎาคม 2557). Available: <http://btu.thauthen.com/>

อิงฟ้า เขมะวิชานูรัตน์. “องค์ประกอบความสำเร็จของโครงการธนาคารโรงเรียน ธนาคารออมสิน,” วารสารสมาคมนักวิจัย. 21, 2 (พฤษภาคม – สิงหาคม 2559): 32-47.

เอกชัย กี่สุขพันธ์. การบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล. (Online) 2559 (26 มกราคม 2559). Available: <http://www.trueplookpanya.com/knowledge/content//>

Balzarova, M.A.. “Key Success Factors in Implementation of process-based Management,” *Business Process Management Journal*. 10, 4 (2004): 387–399.

Cohen and Uphoff. *Rural Development Participation: Concept and Measures for Project Design Implementation and Evaluation*. Rural Development Committee Center for International Studies, Cornell University. 1981.

- Elloitt William and Sondra Bevery. **School-Based Bank Savings Programs: Bringing Financial Education to Students.** Community Affairs Department: Office of the Comptroller of the Currency. Washington. DC 20219, 2017.
- Hoy,W.K, and C.G.Miskel. **Educational Administration: Theory, Research, and Practice.** (9th ed.) New York: McGraw-Hill, 2013.